

Просвітницько-профілактична бесіда для батьків

“Насильство в сім’ї”

Де згода в сімействі, де мир і тишина,

Щасливі там люди, блаженна сторона.

Іван Котляревський «Наталка Полтавка»

Силою не дають, силою віднімають.

Українська народна мудрість

МЕТА: проінформувати батьків про причини та наслідки домашнього насильства, пояснити сутність насильства в сім'ї як негативного соціального явища, надати інформацію щодо правових методів захисту від домашнього насильства.

Інформаційна частина

Проблему домашнього насильства варто розглядати і як дуже стару, і як нову. Стару, бо вона існує стільки, скільки існує й людська сім'я. А нову – бо на сьогодні суспільство починає бачити це явище, як соціальне зло, як порушення гендерних прав людини.

Домашнє насильство неможливо пояснити тільки економічними негараздами, бідністю чи алкоголізмом, тому що ці чинники лише посилюють агресивну поведінку домашніх насильників, але не є його причинами. Насправді, домашнє насильство як соціальне явище існує давно і є широко розповсюдженим в Україні. Воно відбувається серед людей різних національностей, різного фінансового й соціального статусу, в сім'ях віруючих і невіруючих, серед людей похилого віку й серед молоді.

Визначення термінів, що стосуються домашнього насильства

Домашнє насильство — діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами.

Жертва насильства — це людина, яка постраждала внаслідок вчинення стосовно неї насильницької дії іншою людиною/групою людей.

Дитина, яка постраждала від домашнього насильства — особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства.

Домашнє насилиство можна визначити як явище, яке витікає з дії, поведінки однієї людини стосовно іншої. При цьому важливі такі аспекти:

По-перше – насилиство виникає з дій людини, які не є випадковими. Насильство завжди здійснюється за попереднього наміру.

По-друге – суть насилиства полягає в порушенні, насамперед, особистих прав і свобод конкретної людини.

По-третє – насилиство є таким порушенням прав і свобод людини, яке унеможливлює її самозахист.

По-четверте – насилиство обов'язково призводить до певної шкоди. Причому шкоду цю довести буває досить складно.

Види домашнього насильства

Фізичне насилиство – умисне завдання одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може привести або привело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, заподіяння шкоди його честі та гідності.

Сексуальне насилиство в сім'ї – протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї.

Психологічне насилиство – це насилиство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю.

Економічне насилиство – умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може привести до його сметрі, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я.

Насильство в сім'ї — виклик для суспільства

- В Україні нарешті криміналізували домашнє насилиство і суттєво посилили покарання за нього!

- За офіційними цифрами до органів Національної поліції зареєстровано близько 130 тис. звернень з приводу домашнього насилиства.
- Щороку в Україні від такого виду злочинів гине близько 600 жінок.
- Згідно з даним ООН, щорічно понад 1,1 млн українок стикаються з фізичною та сексуальною агресією і тиском в сім'ї. На жаль, більшість з них продовжують мовчати.
- Хибно сприймати насилиство лише як щось, що залишає сліди на тілі, синці, травми...

До нормативно-правових актів, що діють у сфері протидії домашньому насилиству належать:

- Спільний наказ Мінсоцполітики, МВС, МОН, МОЗ від 19.08.2014 р. “Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення”
- Закон України “Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насилиству щодо жінок і домашньому насилиству та боротьбу з цими явищами” – набирає чинності з 09.01.2019 р.
- Закон України “Про запобігання та протидію домашньому насилиству” - чинний.

Що суттєво зміниться в системі покарання домашніх кривдників:

- Кривднику загрожуватиме від 150 годин громадських робіт до 2 років в'язниці.
- Тепер під домашнім насилиством вважають не лише побої, а й психологічний тиск, примус до інтиму або обмеження у фінансах не елементарні потреби.
- Поскаржитись на кривдника зможуть і ті, хто живе в цивільному шлюбі. В цьому випадку покарання посилиться.
- Запроваджується покарання за примус до аборту без згоди жінки (до 5 років)
- Примушення до шлюбу або співжиття (арешт на 6 міс/ обмеження або

позбавлення волі до 3 років)

- Згвалтування в новій редакції ККУ карається позбавленням волі на строк від 3 до 5 років. Посилено відповіальність за групове та повторне згвалтування.
- За всіма статтями посилюється покарання за домашнє насильство вчинене в присутності дітей. Закон передбачає обмеження можливості наближення кривдника до жертви.
- Якщо насильницькі дії відбувалися стосовно дітей або в їх присутності, кривдник позбавляється права спілкуватися з дітьми.

Підбиваючи підсумки, варто зазначити, що вказані зміни в законодавстві вступлять в силу лише з 2019 року. Ухвалення таких законів — дійсно рішучий крок до зменшення випадків домашнього насильства. Але лише законодавчих дій недостатньо для викорінення цієї проблеми із свідомості суспільства. Адже більшість людей не бажають втрутатися в “сімейні” справи своїх родичів, сусідів, знайомих, тощо, цим самим займаючи байдужу позицію щодо жертви насильства та нейтральну щодо її кривдника. Суспільні стереотипи, в тому числі і гендерні, є цьому чи не найпершою причиною. Тому слід працювати із суспільством в цілому, формуючи у громадян виключно негативне ставлення до такого явища, забезпечуючи нетерпиме ставлення до будь-яких проявів домашнього насильства.

Насильству немає виправдання!